

Audiència. Criteris morals per als projectes polítics i econòmics

Text íntegre de l'audiència
general del 8 de juliol de 2009.
El text versa sobre l'encíclica
del sant pare, Benet XVI, *Caritas
in veritate*.

03/11/2009

Estimats germans i germanes,

La meva nova encíclica, *Caritas in
veritate*, que ahir va ser presentada

oficialment, en la seva visió fonamental s'inspira en un passatge de la carta de sant Pau als Efesis, en el qual l'apòstol parla d'obrar segons la veritat en la caritat: "Més aviat, mantenint-nos en la veritat i en l'amor—ho acabem d'escoltar—, creixerem en tot fins que arribem a Crist, que és el cap." (Ef. 4, 15). La caritat en la veritat és, per tant, la principal força propulsora per al desenvolupament veritable de tota persona i de la humanitat sencera. Per això, entorn del principi *caritas in veritate*, gira tota la doctrina social de l'Església. Només amb la caritat, il·luminada per la raó i per la fe, és possible assolir objectius de desenvolupament amb un valor humà i humanitzador. La caritat en la veritat "és el principi sobre el qual gira la doctrina social de l'Església, un principi que adquireix forma operativa en criteris orientadors" (n. 6).

Ja en l'introducció, l'encíclica al·ludeix a dos criteris fonamentals: la justícia i el bé comú. La justícia és part integrant de l'amor "amb obres i segons la veritat" (1 Jo 3, 18) a què exhorta l'apòstol sant Joan (cf. n. 6). I "estimar algú és voler el seu bé i obrar eficaçment per ell. Al costat del bé individual, hi ha un bé vinculat a la vida social de les persones... Hom estima el proïsme tant més eficaçment com més treballa" pel bé comú. Per tant, són dos els criteris operatius, la justícia i el bé comú; gràcies a aquest últim, la caritat adquireix una dimensió social. Tot cristià —diu l'encíclica—és cridat a aquesta caritat, i afegeix: "Aquest és el camí institucional... de la caritat" (cf. n. 7).

Com altres documents del Magisteri, aquesta encíclica reprèn, continua i aprofundeix l'anàlisi i la reflexió de l'Església sobre qüestions socials de vital interès per a la humanitat del

nostre segle. De manera especial, enllaça amb allò que va escriure Pau VI, fa més de quaranta anys, en la *Populorum progressio*, pedra miliar de l'ensenyament social de l'Església, en la qual el gran Pontífex traça algunes línies decisives, i sempre actuals, per al desenvolupament integral de l'home i del món modern. La situació mundial, com ho demostra àmpliament la crònica dels últims mesos, continua presentant problemes considerables i l'«escàndol» de desigualtats clamoroses, que persisteixen malgrat els compromisos assumits en el passat. D'una banda, es registren signes de desequilibris socials i econòmics greus; d'una altra, des de moltes parts es demanen reformes, que no poden demorar-se més temps, per omplir la bretxa en el desenvolupament dels pobles. Amb aquest fi, el fenomen de la globalització pot constituir una oportunitat real, però per a això és

important que s'emprengui una renovació moral i cultural profunda i un discerniment responsable sobre les decisions que cal prendre mirant pel bé comú. És possible un futur millor per a tothom si es funda en el redescobriment dels valors ètics fonamentals. És a dir, manca un projecte econòmic nou que torni a planejar el desenvolupament de forma global, basant-se en el fonament ètic de la responsabilitat davant Déu i davant l'ésser humà com a criatura de Déu.

Certament, l'encíclica no pretén oferir solucions tècniques als amplis problemes socials del món actual, perquè això no és competència del Magisteri de l'Església (cf. n. 9).

Tanmateix, recorda els grans principis que resulten indispensables per construir el desenvolupament humà dels pròxims anys. Entre aquests, en primer lloc, l'atenció a la vida de l'home, considerada com a

centre de tot progrés veritable; el respecte del dret a la llibertat religiosa, sempre unit íntimament al desenvolupament de l'home; el rebuig d'una visió prometeica de l'ésser humà, que el consideri artífex absolut del propi destí. Una confiança il·limitada en les potencialitats de la tecnologia resultaria al final il·lusòria. Tant en la política com en l'economia calen homes rectes, que estiguin sincerament atents al bé comú. En particular, tenint presents les emergències mundials, és urgent cridar l'atenció de l'opinió pública cap al drama de la fam i de la seguretat alimentària, que afecta una part considerable de la humanitat. Un drama de tals dimensions interpel·la la nostra consciència: és necessari afrontar-lo amb decisió, eliminant les causes estructurals que el provoquen i promovent el desenvolupament agrícola dels països més pobres.

Estic segur que aquest camí solidari que porta al desenvolupament dels països més pobres ajudarà certament a elaborar un projecte de solució de la crisi global actual. No hi ha dubte que s'ha de tornar a valorar atentament el paper i el poder polític dels Estats, en una època en què existeixen de fet limitacions a la sobirania a causa del nou context economicocomercial i financer internacional.

D'altra banda, no ha de mancar la participació responsable dels ciutadans en la política nacional i internacional, també gràcies a un compromís renovat de les associacions de treballadors cridats a instaurar noves sinergies a nivell local i internacional. Els mitjans de comunicació social exerceixen, també en aquest camp, un paper destacat per a l'enfortiment del diàleg entre cultures i tradicions diverses.

Així doncs, si es vol programar un desenvolupament no viciat per les disfuncions i distorsions avui àmpliament presents, s'imposa per part de tots una seriosa reflexió sobre el sentit mateix de l'economia i sobre les seves finalitats. Ho exigeix l'estat de salut ecològica del planeta; ho demana la crisi cultural i moral de l'home que emergeix amb evidència en totes les parts del món.

L'economia necessita l'ètica per al seu funcionament correcte; necessita recuperar la important contribució del principi de gratuïtat i de la "lògica del do" en l'economia de mercat, que no pot tenir com única regla el lucre. Però això només és possible gràcies al compromís de tots, economistes i polítics, productors i consumidors, i pressuposa una formació de les consciències que doni força als criteris morals en l'elaboració dels projectes polítics i econòmics.

Amb raó, des de moltes parts
s'apel·la al fet que els drets
pressuposen deures corresponents,
sense els quals els drets corren el risc
de transformar-se en arbitrarietat. Es
repeteix cada vegada més que tota la
humanitat ha d'adoptar un estil de
vida diferent, en el qual els deures de
cadascú respecte al medi ambient
vagin units als deures relatius a la
persona considerada en si mateixa i
en relació amb els altres. La
humanitat és una família i el diàleg
fecund entre fe i raó no pot menys
d'enriquir-la, fent més eficaç l'obra
de la caritat en la vida social i
constituïnt el marc apropiat per
incentivar la col·laboració entre
creients i no creients, en la
perspectiva compartida de treballar
per la justícia i la pau en el món. Com
a criteris-guida per a aquesta
interacció fraterna, en l'encíclica
assenyalo els principis de
subsidiarietat i solidaritat, en estreta
connexió entre si.

A l'últim, davant els problemes tan vastos i profunds del món d'avui, he assenyalat la necessitat d'una autoritat política mundial regulada pel dret, que s'atingui als esmentats principis de subsidiarietat i solidaritat i que estigui fermament orientada a la realització del bé comú, en el respecte de les grans tradicions morals i religioses de la humanitat.

L'evangelí ens recorda que no sols de pa viu l'home: no sols amb béns materials es pot satisfer la profunda set del seu cor. L'horitzó de l'home és indubtablement més alt i més vast; per això tot programa de desenvolupament ha de tenir present, al costat del creixement material, el creixement espiritual de la persona humana, dotada precisament d'ànima i cos. Aquest és el desenvolupament integral a què es refereix constantment la doctrina social de l'Església, un

desenvolupament el criteri orientador del qual és la força propulsora de la "caritat en la veritat".

Estimats germans i germanes, preguem perquè també aquesta encíclica ajudi la humanitat a sentir-se una única família compromesa en la realització d'un món de justícia i de pau. Preguem perquè els creients que actuen en els sectors de l'economia i de la política descobreixin la importància del seu testimoni evangèlic coherent en el servei que presten a la societat. En particular, us convido a resar pels caps d'estat i de govern del G8 que es reuneixen aquests dies a l'Aquila. Que d'aquesta important cimera mundial sorgeixin decisions i orientacions útils per al progrés veritable de tots els pobles, especialment dels més pobres. Encomanem aquestes intencions a la

intercessió materna de Maria, Mare
de l'Església i de la humanitat.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-
criteris-morals-per-als-projectes-
politics-i-economics/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-criteris-morals-per-als-projectes-politics-i-economics/) (15/08/2025)